Nr. 114 SOSNOWIEC, wtorek dnia 22 maja 1917 roku. Rok XII

# KURJER ZAGŁĘBIA

Dziennik społeczny, polityczny i literacki. Wychodzi codziennie za wyłączeniem dni poświątecznych.

PRZEDPŁATA. W Sosnowcu bez odnoszenia do domu kwartalnie Mk. 3,50, miesięcznie 1.25 z odnoszeniem do domu oraz w kantorach i księgarniach kwartalnie 4,50, miesięcznie 1,50. Pocztą w okupacji Niemieckiej kwartalnie 4.50 miesięcznie 1.50. Pocztą w okupacji Austrjackiej kwartalnie kor. 7.50 miesięcznie 2.50.

OGŁOSZENIA Za jeden wiersz petitu lub jego miejsce przed tekstem Mk. 1.50, po tekście III str. 60 fen. Nadesłane w tekście Mk. 1.75. Zwyczajne ogłoszenia za wiersz petitowy na IV stronie 35 fen. drobne ogłoszenia za wyraz 8 fenigów.

Adres Redakcji i Administracji: SOSNOWIEC, ul. Deblińska Nr. 7.

Adres dla depesz: „KURJER" — SOSNOWIEC.

Redakcja i Administracja otwarta od 8-ej rano bez przerwy do 7-ej godz. wiecz. W niedziele i święta od 9-ej do 11-ej rano.

PRENUMERATĘ i OGŁOSZENIA przyjmują nadto wszystkie kantory ogłoszeń, księgarnie i agentury w kraju i zagranicą.

## Przesilenie w Kole Polskiem.

Na poniedziałkowem posiedzeniu 14 bm. Koła Polskiego, po dyskusji w sprawie wyodrędrębnienia Galicji i w sprawach ogólnej polityki narodowej — zajęło się jeszcze kwestją gospodarczą i aprowizacyjną i uchwalono w tej mierze wniosek posła Marka z dodatkiem Stesłowicza, wzywający rząd, aby bezzwłocznie zaniechano rekwizycji w Galicji i wywozu urtykułów żywności z kraju, i zapewnił krajowi dowóz węgla i koniecznej ilości produktów spożywczych z pogranicznych powiatów Królestwa Polskiego.

Na posiedzeniu dnia 15 maja zastępcy poszczególnych grup oznajmili, że przyjmują rezygnację prezesa Bilińskiego do wiadomości, poczem przewodniczący wiceprezes German stwierdził, że Koło, uwzględniając okoliczności, które skłoniły prezesa do wniesienia rezygnacji, postanowiło z żalem przyjąc tę propozycję do wiadomości.

Na wniosek posła Lea i hr. Lasockiego postanowiono dokonać wyboru nowego prezesa w dniu zebrania się parlamentu, to jest 20 maja, a prowadzenie agend aż do tego czasu poruczyć wiceprezesowi Germanowi.

Gdy eksc. Biliński pojawił się na sali obrad, pożegnali go imieniem poszczególnych grup posłowie ks. Lubomirski, dr. Leo, dr. Diamand, hr. Lasocki i dr. Gross, poczem były prezes pożegnał się z Kołem. Koło rozpoczęło następnie dyskusję nad sprawą wyodrębnienia Galicji, którą połączono z dyskusją nad sprawą polską. W dyskusji tej przemawiali pp. Kędzierski, Diamand, Głąbiński, Daszyński, Haller, Jaworski i Angermann.

Obecny na posiedzeniu Koła minister dla Galicji, Bobrzyński, zabrał także głos i oświadczył, że mimo wszystko sprawa wyodrębnienia Galicji nie straciła aktualności, gdyż każdorazowy rząd autro-węgierski znajdzie się w położeniu, które go zmusi do jej przeprowadzenia. Celem ostatecznego ustalenia brzmienia mającej zapaść uchwały polecono prezydjum zwołanie komisji parlamentarnej Koła Polskiego.

Na następnem posiedzeniu 16 b. m. Koło Polskie przeszło do opozycji przeciw rządowi przez przyjęcie rezolucji posła Stesłowicza, wyjaśniającej, że nie będzie ono w możności popierać rządu, gdyby system zarządzania krajem ustalił się, w formie, wykluczającej współdziałanie Polaków. W następnej rezolucji Koło składa hołd monarsze wyrazami najpoddańszego podziękowania za wspaniałomyślne słowa, wypowiedziane dnia 5 maja do delegacji Koła. Wreszcie przyjęto jeszcze jedną rezolucję, gorąco pozdrawiającą zwołanie Rady państwa.

### Uchwały Ukraińców.

WIEDEŃ, 20 maja (BTW.). Dzienniki donoszą, że ukraińska frakcja parlamentarna uchwaliła rezolucję, iż ostateczne wyniki wojny rozwiązują problemat ludzkości w zakresie wolności politycznej, demokracji i prawa samodzielności narodów. Wobec stanowiska rządu w sprawie wyodrębnienia Galicji, przedstawiciele parlamentarni rusinów zajmą zdecydowane stanowisko opozycyjne.

## Od Ojca Świętego.

Biskupi Polscy, zebrani w Warszawie na obchód stulecia Katedry Metropolitalnej Warszawskiej, przesłali telegram z wyrazami hołdu Ojca św. Benedyktowi XV.

Obecnie Jego Ekscelencja ks. Arcybiskup A Kakowski otrzymał od Kardynała Gasparego odpowiedź datowaną 14 kwietnia r. b. następującego brzmienia:

Za wyrazy synowskiej czci, które Wasza Dostojność oraz inni Biskupi Polscy, zebrani na obchód stulecia erekcji Metropolji Warszawskiej, złożyli w hołdzie Jego Świętobliwości, Ojciec św. bardzo dziękuje, a jako zadatek dóbr wyższych, z pełni serca, udziela Apostolskiego Błogosławieństwa zamierzeniom wszystkich oraz każdej diecezji".

## Z widowni wydarzeń.

### Tajny traktat rosyjsko - japoński.

SZTOKHOLM, 21 maja (B T W). „Ruskoje słowo" donosi, że już w przeszłym roku zawarty został traktat tajny między Rosją a Japonją. Szczegóły traktaku nie są znane. Musi on jednak dotyczyć wszystkich spraw, jakieby wynikły w razie konfliktu między Rosją i jej sprzymierzeńcami. W tym traktacie tajnym, który należy uważać jako reasekurację Rosji wobec sprzymierzeńców. Rosja czyni Japonji poważne obietnice, które mają się między innemi odnosić do stanowiska Wielkiej Brytanji i Stanów Zjednoczoovych na Dalekim Wschodzie.

### Gabinet koalicyjny

PIOTROGROD, 20 maja (BTW). Doniesienie Petersb. Ag. Tel.: Pomiędzy rządem tymczasowym a żywiołami demokratycznymi doszło do porozumienia w sprawie obsadzenia stanowisk ministerjalnych w sposób następujący: Ks. Lwow — prezydjum gabinetu oraz ministerjum spraw wewnętrznych, Tereszczenko — sprawy zewnętrzne, Konowałow — handel i przemysł, Godniew — kontroler państwa, soc. Skobielew — wiceprezes Rady robotników i żołn. — ministerjum pracy, adwokat, Pierewiorziew — sprawiedliwości, soc. Czernow — rolnictwo, soc. narodowy Plechanow — ministerjum aprowizacji, Kierenskij — wojna i marynarka, Szyngarew — skarb, Ceretelli — poczta i telegraf, Niekrasow — komunikacja i Manuiłow — oświecenie publiczne. Ponadto profesor Grimm oraz ks. Szachowskoj, sekretarz pierwszej Dumy, postawieni są jako kandydaci dla objęcia stanowisk, ministerjum spraw, pozostających w związku z zwołaniem konstytuanty, oraz ministerjum pomocy publicznej.

### Ofiary rewolucji.

BERLIN, 20 maja, Ze Sztokholmu donoszą: Wychodzące w Moskwie „Echo Polskie" podaje następujący wykaz ostatecznie i dokładnie ustalonych liczb ofiar rewolucji w Petersburgu, które dotychczas podawano w liczbach okrągłych, a dość fantastycznych: Żołnierzy zabitych 88 ranionych 498, robotników zabitych 49, ranionych 204, pracowników wszelkiego rodzaju 24 i 51, policjantów 19 i 48, oficerów 14 i 37, robotników 8 i 64, niewiadomej profesji 41 i 16, studentów 6 i 8, uczniów szkół średnich 3 i 5. Siostr miłosierdzia zabitych 2 i 3 ranione, kursistek ranionyrh 3

### Propaganda reakcjonistyczna

AMSTERDAM, 20 maja (BTW). Według informacji jednego z tutejszych dzienników, z Sewastopola donoszą, że na Krymie uporczywie obiegają pogłoski o szerzeniu się propagandy reakcjonistycznej na wielką skalę. Przedsięwzięto cały szereg rewizji domowych u rozmaitych wybitnych osób. Nad licznymi osobami z pośród ich znajomych rozciągnięto czujny dozór. Dowódca jednego z pułków piechoty, pułkownik Keller, został aresztowany na żądanie żołnierzy, którzy w sile dwóch kompanji, przechodzili w pochodzie manifestacyjnym przez ulice Sewastopola, niosąc tablice z napisami, domagającymi się ustąpienia ich dowódcy pułku,

### Pożyczka amerykańska.

BERN, 20 maja (BTW). Według doniesienia Ajencji Stefaniego, amerykański skarb państwowy w Waszyngtonie przekazał do dyspozycji rządu włoskiego jeden miljard lirów. Włochy będą uskuteczniały swe zakupy za pośrednictwem rządowego amerykańskiego urzędu centralnego dla zakupów, a to w celu osiągnięcia równie niskich cen, z jakich korzysta rząd amerykański.

### W Dunkierce.

HAGA 20 maja (BTW) Donoszą z Dunkierki, że angielski komendant tamtejszej twierdzy zarządził ewakuację z miasta kobiet i dzieci. Ostatnie ostrzeliwanie twierdzy przez niemieckie samoloty wyrządziło poważne straty.

### Jenerał Putnik.

NIZZA, 18 maja (BTW). Zmarł były naczelny dowódca armji serbskiej, Putnik.

### Z parlamentu niemieckiego.

BERLIN, 20 maja (BTW). Według informacji Berliner Tag., sesja letnia parlamentu niemieckiego będzie trwała, prawdopodobnie, tylko trzy dni, poczym nastąpią ferje letnie, aż do zebrania się parlamentu w porze jesiennej.

### Wniosek.

BERLIN 18 maja (BTW) Do sejmu pruskiego wpłynął w dniu 18 b.m. projekt prawa, zmieniający prawo o wywłaszczeniu z d. 20 marca 1908 roku, tyczący się Prus Zachodnich i Poznańskiego.

### Jezuici propagatorami pokoju.

WIEDEŃ, 20 maja (BTW). „Sonn ů. Montags Ztg." przynosi z Berlina wiadomość, jaką watykańska korespondencja zamieściła do doniesienia dzienników rzymskich, jakoby cesarz niemiecki oddał jenerałowi Jezuitów misję propagandy pokojowej. Jenerał Jezuitów od początku wojny nie opuszczał Szwajcarji.

### Obrady.

WIEDEŃ, 21 maja (B T W) Biuro Korespondencyjne donosi: Minister spraw zewnętrznych hr. Czernin udał się we czwartek do niemieckiej kwatery głównej, by prowadzić tam w dalszym ciągu obrady z osobami miarodajnymi, zapoczątkowane niedawno w Wiedniu z kanclerzem Rzeszy.

„Wiener Allg. Ztng." w sprawie pobytu kanclerza Rzeszy niemieckiegoBethmanna Hollwega w Wiedniu donosi, że przedmiotem obrad było oświadczenie, jakie kanclerz miał złożyć na wtorkowym posiedzeniu parlamentu niemieckiego. „W. Allg. Ztng." stwierdza, że ujawniła się zupełna zgodność zapatrywań obu rządów i że dyskusja dotyczyła także innych kwestji, co do których hr. Czernin i kanclerz Bethmann-Hollweg w najbliższych dniach mają dalsze odbyć narady. Tyle „W. Allg. Ztng.". W kołach poinformowanych sądzą, że one inne kwestje, o których wspomina „W. Allg. Ztng.", dotyczą sprawy polskiej.

## Z Rady miasta Łodzi.

Prezesem Rady miejskiej w Łodzi mianowany został inż. Tadeusz Sułowski, drugim burmistrzem dr. Leop. Skulski, radny z listy nar. - dem. w V kurji.

Kandydatura inż. Sułowskiego oraz dr. chemji Skulskiego, właściciela apteki, były jednomyślnie wysunięte przez Blok polski i wybór ten potwierdzono.

Blok polski dotychczasową działalnością zasłużył sobie na uznanie.

## Z dnia na dzień.

### z Sosnowca

Dn. 21|V.

### Zebranie Straży ogniowej ochotniczej.

Wczoraj w niedzielę o godzinie 5 po południu w lokalu remizy obok dworca Demblińsko - Dąbrowskiego w Sosnowcu odbyło się nadzwyczajne ogólne zebranie członków Straży ogniowej ochotniczej. Na parządku dziennym — sprawa protestu, złożonego przeciwko dokonanym w dniu 29 kwietnia r. b, wyborom do władz Towarzystwa.

Na zebranie przybyło 80 członków. Obrady zagaił prezes, p. Władysław Malinowski, poczem do prezydjum zaproszono pp. na przewodniczącego Mi-

rosława Lipskiego, na asesorów Maurycego Mejtlisa (seniora) i Celestyna Truszkowskiego, na sekretarza zaś Lucjana Krajewskiego.

Na wstępie komendant Straży p. Czesław Jankowski odczytał protest, podpisany przez 27 członków przeciwko poprzednim wyborom. Jak wiadomo, ustawa Straży pozwala głosować na ogólnych zebraniach za pośrednictwem plenipotencji. Otóż wiele kartek wyborczych z plenipotencjami było bądź drukowanych na maszynie, bądź pisanych jedną ręką. Pewne również podpisy wydały się nieautentyczne. Bądź co bądź, wszystko to świadczyło o jakiejś ciemnej agitacji, której wynik wywołał w końcu ferment w łonie Straży, zwłaszcza gdy podczas obliczania głosów na poprzednich wyborach członek zarządu p. M. (żyd) odezwał się do jednego z członków skrutynjum: „Wasza chrześcjańska partja weźmie w łeb". Wobec machinacji z pełnomocnictwami autorowie protestu żądali, ażeby poprzednie wybory skasować, a dokonać nowe.

W ożywionej dyskusji nad protestem zabierali głos pp. Rudowski, Warszawski, Plebanek, Moszkowski, Malinowski, Binder, Witczyński, Jankowski, Płodowski i wielu innych. Zarysowały się odrazu dwa wręcz przeciwne sobie obozy. Pan W. Malinowski podczas dyskusji oświadczył, iż ustępuje dla różnych powodów ze stanowiska prezesa.

W dokonanem zaraz głosowaniu oświadczyło się za ważnością poprzednich wyborów 38 głosów (samych żydów), za nieważnością zaś 42 głosy polskie. Wobec tego przeszła uchwała, ażeby dokonano nowe wybory, które odbędą się za 3 tygodnie w niedzielę dnia 10 czerwca r. b.

Na wniosek p. Jankowskiego jednogłośnie uchwalono, ażeby plenipotencje, które stale wywołują tyle kłopotu i zamętu w łonie Stowarzyszenia, skasować Kto się interesuje Stowarzyszeniem, powinien przynajmniej raz na rok stawić się na ogólne zebranie.

Wybory więc w dniu 10 czerwca odbędą się bez plenipotencji. Sprawę jednak usunięcia z ustawy odnośnego paragrafu załatwi ostatecznie zwyczajne roczne zebranie członków.

Posiedzenie zakończyło się o godzinie wpół do 8 wieczorem.

*Fol.*

— **Z wyborów.** Wczoraj odbyły się w Sosnowcu wybory do Rady miejskiej z kurji 6 (ogólnej).

Ruch wyborczy w śródmieściu był dość słaby, ożywiony zato więcej na przedmieściach, w dzielnicach robotniczych. Wynik wyborow podany zostanie w najbliższych dniach do wiadomości.

— **Liga „trzeźwych".** Pijaństwo w Sosnowcu kwitnie. Różne „knajpki" jawnie i potajemnie cieszą się liczną frekwencją gości. Wartoby więc, ażeby Towarzystwo abstynentów „Przyszłość" dało znak życia i rozwinęło energiczną akcję. Przydałaby się też w Sosnowcu Liga „trzeźwych", jaka powstała w tych dniach w Warszewie. Do Ligi tej należą osoby, które postanowiły nie pić żadnych trunków alkoholowych aż do ukończenia wojny. Gdy który z członków pozwoli sobie użyć alkoholu, natenczas pozostali członkowie Ligi zrywają z nim stosunki towarzyskie. Nadto wszyscy uczestnicy ligi zobowiązali się składać co tydzień pewną kwotę na rzecz głodnych. Liga trzeźwych liczy już w tej chwili kilkuset członków.

— **Zebranie reprezentantów I go Towarzystwa Pożyczkowo-Oszczędnościowego**, zapowiedziane na wczorajszą niedzielę w domu własnym przy ul. Małachowskiego, zgromadziło zaledwie 17 osób. O godzinie wpół do 4-ej po południu na salę obrad weszli „in corpore" członkowie Rady i Zarządu, poczem prezes Rady mecenas Janusz Borowski oznajmił, iż dla możności obrad w pierwszym terminie potrzeba conajmniej dwie trzecie ogólnej liczby reprezentantów (100), czyli 67 osób. Wobec stawienia się tylko 17 reprezentantów — posiedzenie do skutku dojść nie może. Następne ogólne zebranie odbędzie się w niedzielę dnia 3 czerwca r. b. o godzinie pół do 3-ej po południu.

— **Z Sekcji Wzajemnej Pomocy.** W ubiegłą sobotę w lokalu przy ul Małachowskiego Nr. 11 o godzinie pół do 8-ej wieczorem miało się odbyć ogólne roczne zebranie członków Sekcji Wzajemnej Pomocy przy Chrześcjańskim Towarzystwie Dobroczynności. Ponieważ na zebranie to zamiast potrzebnych przynajmniej 55 osób przybyło zaledwie... 15, przewodniczący p. Wiktor Kluczewicz po godzinnem oczekiwaniu posiedzenie odroczył do dnia 26-go maja. Posiedzenie to ważne będzie bez względu na ilość przybyłych członków.

— **Rozstrzelanie.** Onegdaj rano rozstrzelano w Sosnowcu ślusarza Eugenjusza Kubiczka, którego sąd polowy w Częstochowie skazał dnia 30 marca na śmierć za napady bandyckie, dokonane w styczniu r. b.

---

Z zapasów niepodlegających sekwestrowi, Biura Kupieckiego Naczelnika powiatu wydawane będzie przed Zielonemi Świętami dla ludności przez miasto aprowizowanej, za okazaniem karty żywnościowej w sklepach obydwuch Komisji żywnościowych i w sklepach spożywczych przy fabrykach **jednorazowo 10 łutów kaszy tatarczanej** w cenie 16 fen. Wydanie nastąpi począwszy od dnia 24 maja 1917 r.

Magistrat.

Sosnowice, d. 19 Maja 1917 r.

# Z listów do Redakcji

Szanowna Redakcjo !

Z powodu wzmianki w „Kurjerze Zagłębia" w N rze 111 z dnia 17 b. m. że jakoby p. Woskobojnikow wspólnie z kilku właścicielkami pracowni sukien zamierzają zakładać Zw. pracownic Igły, niniejszem komunikujemy, że toby było zupełnie zbytecznem, bo Związek pracownic igły istnieje w Warszawie od 1906 r. i w Sosnowcu także. Należałoby zamiast tworzyć kramik z przeciwka, zorganizować się w jeden Związek już dawno istniejący. Kilkakrotnie podawaliśmy do publicznej wiadomości za pomocą prasy miejscowej o istnieniu naszego Związku, więc pracownice igły niemogą narzekać, że nie wiedzą o Związku, I jeszcze raz zwracamy się się do wszystkich naszych koleżanek z apelem, aby raczyły w imię dobra wspólnego zapisywać się do Związku. Składki do Związku wynoszą wpisowe 1 mk. lub pół mk. składka miesieczna 30 fenigów. Związek pełni swe dyżury w biurze (dom Związku, Pogoń) od 5 do 7 w każdą niedzielę i święto.

Racz przyjąć etc.

Zarząd:

*Z. Perzyńska, W. Radar.*

## Wieści ze stolicy.

☐ **Wykonanie wyroku.** Jak donoszą pisma warszawskie, generał-gubernator odrzucił prośbę o łaskę, wniesioną przez skazanego na śmierć 17 letniego Stanisława Kempnera, zabójcę Ferensówny. W piątek rano Kempnera rozstrzelano. Kempner przed samą śmiercią przyznał się do popełnionej zbrodni.

☐ **Zasłużona kara.** Onegdaj sąd okręgowy w Warszawie skazał na 8 lat ciężkiego więzienia Jana Skorupińskiego, fryzjera, oskarżonego o stręczycielstwo i ciągnienie zysków z nierządu.

☐ **15 potajemnych gorzelni** wykryła w Warszawie policja w ciągu bieżącego miesiąca. Gorzelanych — żydów — osadzono w areszcie.

## OFIARY.

Na dom pracy dla chłopców przy Chrz. Tow. Dobr. ul. Dziewicza w celu uczczenia pamięci zmarłego kolegi szkolnego ś. p, Eugenjusza Binzera, składa L. Piętka 2 mk, inż, Wł, Goebel 2 mk.



## Od Wydawnictwa.

Wobec otrzymywanych licznych zapytań, zawiadamiamy szan. czytelników i przyjaciół naszego pisma, iż opłacać prenumeratę, oraz nabywać pojedyncze egzemplarze „KURJERA ZAGŁĘBIA" można w **Zawierciu** w księgarniach: Z. Hubicka, ul. Pilicka, oraz K. Lubcke i S-ka, ul. Kościelna. 724-3-1



Redakter odpowiedzialny JÓZEF OSKOLSKI Wydawca ANTONI MAZURKIEWICZ Druku sp. „KURJERA ZAGŁĘBIA" ul. Dęblińska Nr. 1.

Za pozwoleniem Cenzury Niemieckiej.